

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 311/2023
04.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Татјане Вуковић, Биљане Синановић, Бојане Пауновић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ivanov Vladimirov Lyubomira, због кривичног дела фалсификовање и злоупотреба платних картица у продуженом трајању из члана 243. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Далибора Катанчевића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 4К. бр. 470/2020 од 28.12.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 518/22 од 14.07.2022. године, на седници већа одржаној дана 04.04.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као делимично основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ivanov Vladimirov Lyubomira, адвоката Далибора Катанчевића, у односу на повреду закона из члана 441. став 3. Законика о кривичном поступку тако што се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Вишег суда у Београду 4К. бр. 470/2020 од 28.12.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 518/22 од 14.07.2022. године и одбија се предлог Вишег јавног тужиоца за одузимање имовинске користи прибављене кривичним делом у износу од 198.360,00 динара и 40 евра од окривљеног.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ivanov Vladimirov Lyubomira, адвоката Далибора Катанчевића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 4К. бр. 470/2020 од 28.12.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 518/22 од 14.07.2022. године, **ОДБИЈА СЕ**, као неоснован, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду 4К. бр. 470/2020 од 28.12.2021. године, окривљени Ivanov Vladimirov Lyubomir оглашен је кривим да је извршио продужено кривично дело фалсификовање и злоупотреба платних картица из члана 243. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 7 година у коју се урачунава време проведено у притвору почев од 20.06.2020. године. Од окривљеног је одузета имовинска корист прибављена кривичним делом у висини од 198.360,00 динара и 40 евра и иста ће се након

правноснажности пресуде уплатити у корист буџета Републике Србије, а окривљени се протерује са територије Републике Србије за време од 8 година од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере. Истом пресудом окривљени је обавезан да сноси трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем и обавезан је да оштећенима на име накнаде штете исплати износе прецизно наведене у изреци првостепене пресуде, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, док су ради остваривања истакнутог имовинскоправног захтева оштећени „АА банка Србија“ а.д. ... и „Ванса ББ“ а.д. ..., за износ преко досуђеног до потраживаног износа наступеле штете, упућени на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 518/22 од 14.07.2022. године, у ставу I усвојене су жалбе бранилаца окривљеног Ivanov Vladimirov Lyubomira, адвоката Далибора Катанчевића и адвоката Селимира Антонића и пресуда Вишег суда у Београду 4К. бр. 470/2020 од 28.12.2021. године је преиначена у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Београду окривљеног Ivanov Vladimirov Lyubomira за кривично дело фалсификовање и злоупотреба платних картица у продуженом трајању из члана 243. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим осудио на казну затвора у трајању од 6 година у коју се урачунава време проведено у притвору почев од 20.06.2020. године па надаље и на основу члана 88. Кривичног законика, изречена му је мера безбедности протеривање странаца из земље са територије Републике Србије за време од 7 година од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере, док су жалбе бранилаца окривљеног Ivanov Vladimirov Lyubomira, адвоката Далибора Катанчевића и адвоката Селимира Антонића у преосталом делу одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу је потврђена. У ставу II изреке пресуде, усвојена је жалба пуномоћника оштећеног „АА банка Србија“ а.д..., адвоката Оливере Будаков, и пресуда Вишег суда у Београду 4К. бр. 470/2020 од 28.12.2021. године је преиначена у делу одлуке о имовинскоправном захтеву, тако што је Апелациони суд у Београду на основу одредбе члана 258. Законика о кривичном поступку оштећеном „АА банка Србија“ а.д. ... делимично досудио постављени имовинскоправни захтев у износу од 86.000,00 динара, док је за преостали износ до тражених 178.655,00 динара банка упућена на парнични поступак.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног, адвокат Далибор Катанчевић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, члана 439. тачка 1), 2) и 3) ЗКП и члана 441. тачка 3) и 4) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд поднети захтев за заштиту законитости усвоји, другостепену пресуду преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе за дело које му је стављено на терет или да другостепену пресуду укине и списе предмета врати другостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да

њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је основан у односу на повреду закона из члана 441. став 3. ЗКП, док је у односу на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку неоснован, а у осталом делу је недозвољен, односно нема законом прописан садржај.

Основано се у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 441. став 3.ЗКП на штету окривљеног на тај начин што је суд од окривљеног одузео имовинску корист и истовремено га обавезао да накнади штету у висини прибављене имовинске користи.

Наиме, одредбом члана 91. Кривичног законика (КЗ), прописано је да нико не може задржати имовинску корист прибављену кривичним делом, док је ставом 2. прописано да ће се корист из става 1. овог члана одузети под условима предвиђеним овим закоником и судском одлуком којом је утврђено извршење кривичног дела.

Чланом 92. КЗ у ставу 1. прописано је да ће се од учиниоца одузети новац, предмети од вредности и свака друга имовинска корист који су прибављени кривичним делом, а ако одузимање није могуће учинилац ће се обавезати да преда у замену другу имовинску корист која одговара вредности имовине прибављане извршењем кривичног дела или проистекле из кривичног дела или плати новчани износ који одговара прибављеној имовинској користи.

Чланом 93. став 1. КЗ, прописано је да ако је у кривичном поступку усвојен имовинскоправни захтев оштећеног суд ће изрећи одузимање имовинске користи само уколико она прелази досуђени имовинскоправни захтев оштећеног у том износу.

Из изреке првостепене пресуде произилази да је суд утврдио један износ прибављене противправне имовинске користи и на основу истог досудио оштећенима имовинско правни захтев, да би затим одузео имовинску корист позивајући се на одредбу члана 91. КЗ, што превазилази противправно прибављену имовинску корист, те су основани наводи браниоца и правноснажне пресуде су преиначене тако што је захтев Вишег јавног тужиоца у Београду за одузимање имовинске користи одбијен као неоснован, те тиме отклоњена повреда закона из члана 441. став 3. ЗКП у вези члана 93. став 1. КЗ.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац указује да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на тај начин што се првостепена пресуда заснива на доказу на којем се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати. Као незаконит доказ бранилац означава записник о вештачењу МУП-а Дирекција полиције, УКП, НКЦФ, Одељење за електронска и информатичка вештачења број 03.2.11.8.3-119/20 од 15.01.2021. године, сматрајући да се незаконитост овог доказа огледа у чињеници да је налаз и мишљење вештака на коме се пресуда заснива урадио вештак који није на списку сталних судских вештака и који при том није антрополог иако је ово вештачење морало бити поверено вештаку антропологу.

Изнети наводи се по оцени Врховног касационог суда не могу прихватити као основани. Наиме, исти наводи истицани су и у жалбама изјављеним против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и на страни 7 пасус 2 и страни 8 пасус 2 образложења пресуде, дао јасне и довољне разлоге које у свему прихвата Врховни касациони суд и на исте упућује сходно одредби члана 491. став 2. ЗКП.

Поднетим захтевом за заштиту законитости бранилац такође указује и да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП уз наводе да радња која је окривљеном стављена на терет- постављање уређаја за скидање података тзв. „скимера“ помоћу кога је окривљени неовлашћено приступао поверљивим подацима са платних картица у моменту док су их власници користили на банкоматима, представља радњу извршења лакшег облика кривичног дела из члана 243. став 5. Кривичног законика.

Одредбом члана 243. КЗ ставом 1. прописано је да ко направи лажну платну картицу или ко преиначи праву платну картицу у намери да је употреби као праву или ко такву лажну картицу употреби као праву, казниће се затвором од шест месеци до пет година и новчаном казном, док је ставом 3. прописано да ако је учинилац дела из става 1. овог члана прибавио противправну имовинску корист у износу који прелази 1.500.000,00 динара казниће се затвором од 2 до 12 година и новчаном казном.

Из изреке првостепене пресуде произилази да је окривљени Lyubomir Vladimirov Ivanov оглашен кривим да је „направио лажне платне картице клијената више пословних банака и тако начињене лажне платне картице употребио као праве на банкоматима више пословних банака и тиме прибавио себи противправну имовинску корист у износу који прелази 1.500.000,00 динара... на тај начин што је на банкоматима пословних банака постављао уређај за скидање података тзв. „скимер“ помоћу кога је неовлашћено приступао поверљивим подацима са платних картица у моменту док су их власници користили на банкоматима, а затим користећи лажне картице сачињене са овако прибављеним подацима и тим бројевима, са рачуна већег броја грађана подизао и присвајао новац...“

Дакле, из изреке првостепене пресуде произилази да је окривљени оглашен кривим да је направио лажне платне картице, а потом исте употребио као праве, а које обе радње су као алтернативне прописане у члану 243. став 1. КЗ, а не ставља му се на терет да је набавио лажне платне картице, што представља радњу извршења кривичног дела из става 5. предметног члана, како се то неосновано наводи у поднетом захтеву за заштиту законитости. Стога, по налажењу овог суда, у радњама окривљеног стичу се сва битна законска обележја кривичног дела фалсификовање и злоупотреба платних картица из члана 243. став 3. у вези става 1. КЗ за које је окривљени оглашен кривим, па су супротни наводи браниоца окривљеног којима се указује да је на наведени начин суд учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП оцењени као неосновани.

Даље, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена повреда закона коју нумерички означава као повреду из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП уз образложење да нема доказа да је окривљени

извршио сваку радњу која улази у састав продуженог кривичног дела, а иако није било могуће утврдити са одређених снимака да ли је окривљени лице које је подизало новац вештак је дао оцену да је највероватније реч о окривљеном, на који начин бранилац оспорава доказну снагу вештачења и утврђено чињенично стање, те суштински указује на повреду закона из члана 440. ЗКП.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац указује да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, која представља законом прописан разлог за подношење овог ванредног правног лека, међутим, приликом образлагања истакнуте повреде бранилац наводи да суд није правилно одмерио казну окривљеном будући да је првостепену пресуду неприметно преиначио и безначајно казну умањио, те није правилно одмерио казну на који начин суштински указује на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 440. ЗКП и члана 441. став 1. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у овим деловима оценио као недозвољен.

Бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости такође као разлог за подношење захтева за заштиту законитости наводи и повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и члана 441. став 4. ЗКП, које представљају законом прописане разлоге за подношење овог ванредног правног лека. Међутим, бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости не образлаже у чему се састоје наведене повреде, па је самим тим Врховни касациони суд оценио да у овим деловима захтев за заштиту законитости нема прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што подразумева не само опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји с обзиром да Врховни касациони суд није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледају повреде закона на које се захтевом указује.

Из изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 2, члана 491. став 1. и 2., члана 487. став 1. тачка 2) и 3) у вези члана 485. став 4. ЗКП и члана 484. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић